

BOTIR ZOKIROV VA “YALLA” GURUHINING IJODI O‘ZBEK ESTRADA SAN’ATI RIVOJIDA

Normurodova Dildora

Annotatsiya. *Ushbu tezisda o‘zbek estrada san’atining shakllanishi va rivojlanishida Botir Zokirov hamda “Yalla” guruhining o‘rni tahlil qilinadi. Ularning ijodi misolida milliy musiqiy meros va zamonaviy badiiy ifoda uyg‘unligi, o‘zbek estrada madaniyatining shakllanish bosqichlari hamda ijrochilik uslubining yangilanish jarayonlari yoritiladi. Tadqiqot natijalari o‘quv jarayonida milliy estrada musiqasini o‘qitish metodikasini takomillashtirish uchun amaliy ahamiyatga ega.*

Asosiy qism

O‘zbekiston estrada san’ati XX asrning ikkinchi yarmida yangi bosqichga ko‘tarildi. Bu davrda xalq kuy va ashulalari zamonaviy musiqiy uslublar bilan uyg‘unlashib, milliy estrada yo‘nalishi shakllandi. Mazkur jarayonda Botir Zokirov va “Yalla” guruhi o‘z ijodi orqali o‘zbek musiqasining estetik, badiiy va madaniy rivojiga beqiyos hissa qo‘shdi.

Botir Zokirov — o‘zbek estrada san’atining poydevorini yaratgan san’atkorlardan biri sifatida, o‘zining betakror ovozi, sahnadagi madaniy ifodasi va milliy ohanglarga zamonaviy yondashuvi bilan ajralib turadi. U ijodida xalq kuylarini klassik va estrada elementlari bilan boyitgan, G‘arb musiqasi talqinini milliy ruhda qayta ifoda etgan. Zokirovning ijrosida nafaqat musiqiy, balki falsafiy-ruhiy qatlamlar ham chuqur seziladi. Uning san’ati o‘zbek vokal maktabining shakllanishiga zamin yaratgan.

“Yalla” guruhi esa 1970–1980-yillarda o‘zbek estrada san’atini xalqaro miqyosga olib chiqqan ijodiy jamoa bo‘ldi. Guruhning ijodi xalq kuylarining zamonaviy aranjirovkalari, turli ritmik shakllar va xorijiy musiqiy yo‘nalishlar bilan uyg‘unlashuvi bilan ajralib turadi. “Yalla”ning mashhur “Uchkuduk”, “Chayxana”, “Bahor keldi” kabi asarlari nafaqat O‘zbekistonda, balki butun sobiq ittifoq hududida o‘zbek madaniyatini targ‘ib qilgan.

Botir Zokirov va “Yalla” ijodining umumiy jihati — bu milliy musiqaning jahon badiiy makonidagi talqini dir. Ular musiqaning xalqparvarlik mohiyatini, insoniy tuyg‘ular va milliy qadriyatlarni ifodalashdagi kuchini amalda namoyon etdilar. Zokirovning lirik-psixologik ifoda uslubi va “Yalla”ning jamoaviy, dinamik talqini o‘zaro bir-birini to‘ldirgan holda o‘zbek estradasining estetik yo‘nalishini belgilab berdi.

Bugungi kunda ularning ijodi musiqa ta’limi tizimida muhim manba sifatida o‘rganilmoqda. Ayniqsa, san’at maktablari, oliy musiqiy o‘quv yurtlarida Botir Zokirovning vokal uslubi va “Yalla” ijodining ansambl madaniyatini o‘rgatish yosh avlodning estetik tafakkurini shakllantirishda katta ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Botir Zokirov va “Yalla” guruhi o‘zbek estrada san’atini yangi bosqichga olib chiqqan ijodkorlardir. Ularning ijodi milliy musiqiy merosni zamonaviy talqin bilan boyitish, xalq musiqasini yangi badiiy shaklda ifodalash hamda o‘zbek san’atining jahon sahnasida tanilishiga xizmat qilgan. Bugungi kunda bu ijodiy meros nafaqat tarixiy, balki ta’limiy va estetik jihatdan ham muhim ahamiyatga ega. Ularning asarlari musiqiy tarbiya jarayonida milliy qadriyat, badiiy did va san’atga muhabbatni shakllantirishda o‘qituvchilar uchun boy manba hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov I. A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma’naviyat, 2008.
2. G‘ofurov T. O‘zbek estrada san’ati tarixi va rivojlanishi. – T.: San’at, 2014.
3. Raxmonov A. Estrada va sahna madaniyati asoslari. – T.: O‘zMU nashriyoti, 2016.
4. To‘xtasinov S. O‘zbekiston musiqiy merosi va zamonaviy ijrochilik. – T.: Fan va texnologiya, 2018.
5. www.kultura.uz – O‘zbekiston madaniyat portali materiallari.

